

4

Sosiaali- ja terveystoimen käyttösuunnitelma 2013

HEL 2013-001378 T 02 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättäneen hyväksyä vuoden 2013 käyttösuunnitelmien toimintakulut esityksen mukaisina seuraavasti:

Osasto	1000 e
Perhe- ja sosiaalipalvelut	588 335
Terveys- ja päihdepalvelut	409 789
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	570 192
Henkilöstö- ja kehittämispalvelut	14 269
Talous- ja tukipalvelut	160 886
Tietohallinto- ja viestintäpalvelut	24 034

Esittelijä

Kaupunginhallitus on hyväksynyt vuoden 2013 talousarvion noudattamisohjeet 17.12.2012. Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan toimintavuotta koskevat suunnitelmat on tarkistettava vastaamaan talousarviossa hyväksytyjä määrärahoja ja tuloarvioita. Suunnitelmia tarkistettaessa on varmistettava, että sitovat tavoitteet saavutetaan käytettävissä olevin määrärahoihin.

Käyttösuunnitelman laadinnan lähtökohdat

Hyväksyessään 30.11.2011 sosiaali- ja terveystoimen yhdistämisen kaupunginvaltuusto totesi mm. että tavoitteeksi tulee asettaa asiakkaan ympärille rakentuvat palvelukokonaisuudet, jotka ovat nykyistä helpommin saatavilla. Palvelujen tulee olla sujuvia ja vastata asiakkaiden tarpeisiin. Lähivuosina tulee olennaisesti parantaa tuottavuutta ja vaikuttavuutta ottaen huomioon taloustilanne, väestön ikääntymisen myötä lisääntyvä palvelukysyntä sekä nuorisoikäluokkien pienenemisestä johtuva työvoimapula.

Sosiaali- ja terveystoimen rajapinnoista on johtunut ongelmia, joissa ympärivuorokautisen hoidon hoito- ja palveluketjut ovat ruuhkautuneet eikä jonoja ole pystytty purkamaan kohtuullisessa ajassa. Ongelmia on aiheutunut myös siitä, että perustason ja erikoissairaanhoidon mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestäminen ja tuottaminen ovat olleet toisistaan erillään sairaanhoitopiirissä ja kahdessa eri

hallintokunnassa. Mielenterveyskuntoutujien jono psykiatrisesta sairaalasta asumispalveluihin on ollut kohtuuttoman pitkä.

1.1.2013 aloittaneen uuden sosiaali- ja terveystalouden rakenne mahdollistaa asioiden tekemisen uudella tavalla asiakas- ja potilaskeskeisesti sosiaali- ja terveyspalveluja integroiden. Isot ydintoiminnan osastot kattavat keskeisten hoitoketjujen kokonaisuuksia. Avo- ja laitospalvelut ovat samassa osastossa samoin kuin ehkäisevät ja hoitavat toiminnot. Näkemys eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä on mahdollista muodostaa aikaisempaa kokonaisvaltaisemmin. Palveluissa on mahdollista huomioida vahvemmin ennaltaehkäisy sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja siirtää painopistettä raskaimmista palveluista kevyempiin. Lasten neuvolapalvelut ja lastensuojelu, nuorten terveysneuvonta ja sosiaalityö, päihde- ja mielenterveyspotilaiden hoito, ikääntyneiden ja toimintakyvyltään alentuneiden henkilöiden ehkäisevät, hoitavat ja kuntouttavat palvelut on mahdollista tuottaa aikaisempaa asiakaskeskeisemmin ja kustannusvaikuttavammin.

Uuden viraston keskeisiä tavoitteita ovat tasapainoinen talous ja tuottavuuden nosto. Toiminnan tuottavuus paranee välitöntä asiakastyötä lisäämällä. Arvojohtamisella vahvistetaan asiakaslähtöistä palveluasennetta ja asiakkaan arvostamista.

Sosiaali- ja terveystalouden ensimmäinen strategia valmistellaan kevään 2013 aikana. Liitteenä olevien osastokohtaisten käyttösuunnitelmien pohjana ovat olleet organisaatiomuutosta koskevat kaupunginvaltuuston tavoitteet, kaupungin talousarviossa virastolle osoitetut strategiset painoalueet ja sosiaali- ja terveystalouden esitykset uuteen kaupunkistrategiaan.

Lähtökohdat osastojen budjettiraameille

Kaupunginhallituksen päättämä sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2013 talousarvio on seuraava:

3 10 Sosiaali- ja terveystalosto	1000 e
Menot	2 095 090
Tulot	257 229

Talousarviokohdittain menot jakautuvat seuraavasti

3 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut	1000 e
Menot	1 432 677
Tulot	184 147

3 10 04 Toimeentulotuki	
Menot	148 500
Tulot	72 852
3 10 05 Työllisyyden hoitaminen	
Menot	6 107
Tulot	230
3 10 06 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	
Menot	507 806
Investointitalous	12 805
Tietotekniikkahankinnat	8 830
Muut hankinnat	3 975

Vuoden 2013 budjettiraami on nimellisesti noin 1,4 % vuoden 2012 toteutunutta tasoa korkeampi. Vuoden 2013 talousraamin sisältä tulee rahoittaa palkankorotukset sekä muu kustannustason nousu vuonna 2013, mikä merkitsee sitä, että vuoden 2013 talousraami on reaalisesti vuoden 2012 toteumaa pienempi.

Sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuuston virastoa sitovat toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat keväällä hyväksyttyihin talousarvioesityksiin. Sitovat toiminnalliset tavoitteet raportoidaan neljä kertaa vuodessa. Sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

1. Sijaishuollossa perhehoidon edellytyksiä parannetaan siten, että perhehoidon suhteellinen osuus hoitovuorokausista kasvaa edellisen vuoden tasoon verrattuna
2. Lapsiperheiden kotipalvelujen asiakasmäärästä puolet on lastensuojelun asiakkaita
3. Vuorotyössä käyvien yksinhuoltajien pienten koululaisten hoitoratkaisuja kokeillaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
4. Omaishoidon tuen piirissä olevien määrä kasvaa 200 henkilöllä vuoden aikana
5. Vanhusten pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito kehittyy siten, että palveluasumisen hoitovuorokausien määrä kasvaa ja laitoshoidon

hoitovuorokausien määrä vähenee edellisen vuoden tasoon verrattuna. Vanhusten pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon pääsy tulee varmistaa siten, että palveluasumiseen ja laitoshoitoon jonottavien määrä vähenee

6. Pitkäaikaisasunnottomien määrä vähenee 190 henkilöllä vuoden aikana

7. Perusterveydenhuollon hoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa

8. Hammashoidon tarpeen arviointi, tavoite kolmessa vuorokaudessa

9. Kiireettömään hammashoittoon pääsy, tavoite kuudessa kuukaudessa

10. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun somaattiseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa

11. Perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettuun psykiatriseen erikoissairaanhoidon pääsy kuudessa kuukaudessa

12. Kotihoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus yli 75-vuotiaista on 13 %

13. Ennaltaehkäisevään toimeentulotukeen käytetään 3 % toimeentulotukimäärärahoista.

14. Kuntouttavaa työtoimintaa saa 1 200 henkilöä vuoden aikana

Palvelujen määrälliset tavoitteet

Viraston talousarviossa esitetyt määrälliset tavoitteet vuodelle 2013 ovat seuraavat:

	Talousarvio 2013	Toteuma 2012
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, käynti	210 000	204 972
Lastensuojelun perhehoito, hoitovrk	321 232	299 543
Lastensuojelun laitoshoidon hoitovrk	287 450	292 685
Perheneuvolat, asiakkaat vuoden aikana	7 340	7 159
Lapsiperheiden kodinhoitoapu, kotitaloudet vuoden aikana	1 800	1 247
Vammaispalvelun asumispalvelut, paikat yht.	404	384

Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut, matkat vuoden aikana	625 000	585 535
Vammaispalvelun omaishoidon tuki, saajat vuoden aikana	1 080	973
Kehitysvamma palvelun asumispalvelut, paikat yht	830	756
Kehitysvammahuollon laitoshuolto, paikat yht.	113	233
Kehitysvammahuollon omaishoidon tuki, saajat vuoden aikana	595	583
Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu, saajat vuoden aikana	5 670	5 645
Terveysneuvonta, käynti	300 042	294 156
Lääkärin vastaanottokäynti	700 000	661 081
Terveystieteiden vastuuhoito, käynti	580 000	488 302
Hammashuolto, käynti	460 000	466 209
Pkl-vastaanotto	81 000	74 450
Sisätautien päivystyspoliklinikka, käynti	36 000	37 145
Tk-päivystys, käynti	152 000	124 760
Somaattisen päivystyksen hoitopäivät	70 000	69 517
Psykiatrian avohoitokäynti	200 000	191 100
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät	93 000	94 249
Psykiatrian avohoitopäivä	70 000	65 548
Polikliininen päihdehuolto, as.käynnit vuoden aikana	69 400	55 655
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana	135 000	117 774
Päihdehuollon asumispalvelut. asumisvuorokaudet yht.	60 500	57 533
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht.	58 000	66 815
Palveluasuminen, hoitovuorokaudet yht.	1 138 831	992 001
Laitoshoidon hoitovuorokaudet yht.	522 900	515 292
Pitkäaikaishoito, hoitovuorokaudet yht.	227 114	234 158
Akuuttihoitopäivät	343 000	329 605
Kotihoito, käynti	2 220 000	2 393 349

Käyttösuunnitelman laadintaprosessi

Terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston vuoden 2013 talousarviot valmisteltiin erikseen keväällä 2012. Virastotasoiset talousarviot yhdistettiin kaupungin talousarviovalmistelun yhteydessä syksyllä 2012.

Loppuvuodesta 2012 ja alkuvuodesta 2013 luvut muunnettiin vastaamaan uutta organisaatiota. Vanhojen organisaatioiden yksiköt ja niiden kustannukset eivät olleet suoraan siirrettävissä uuteen budjettikohtaan, koska osa vanhojen organisaatioiden yksiköistä hajautui usealle kohdalle uudessa organisaatiossa.

Samoin hallintoon liittyvät järjestelyt sekä virastojen erilaiset budjetointikäytännöt ovat muodostaneet merkittävän haasteen budjetin muokkaamisessa vastaamaan uutta organisaatiota.

Osastot ovat tulosbudjettien laadinnan yhteydessä valmistelleet vuotta 2013 koskevan sanallisen käyttösuunnitelman. Suunnitelma on tiivis kirjallinen esitys, jossa kuvataan miten sosiaali- ja terveystalouden strategiset linjaukset toimeenpannaan osastolla vuonna 2013.

Osastojen valmisteleman käyttösuunnitelman rakenne on seuraava:

1. Yleiskuvaus osaston toiminnasta vuonna 2013
2. Toiminnalliset muutokset vuonna 2013
3. Strategisten tavoitteiden toimeenpano osastolla

Uuden sosiaali- ja terveystalouden ensimmäinen strategiasuunnitelma laaditaan vuodelle 2014 kevään 2013 aikana. Vuoden 2013 strategiset painoalueet sisältyvät sosiaali- ja terveystalouden osuuteen Helsingin kaupungin talousarviossa 2013. Lisäksi sosiaali- ja terveystalouden johtoryhmä on tehnyt ehdotuksen kaupunkistrategiaan 2013 - 2016 sisällytettävistä teemoista ja tavoitteista. Näistä kahdesta on yhdistetty käyttösuunnitelmissa esitetyt sosiaali- ja terveystalouden strategiset tavoitteet vuodelle 2013. Sosiaali- ja terveystalouden strategiset linjaukset ovat seuraavat:

Edistetään helsinkiläisten terveyttä ja hyvinvointia

Kavennetaan väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja

Turvataan hoitoon ja palveluihin pääsy ja palvelun laatu

Varmistetaan riittävä ja osaava henkilöstö sekä huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista

Lisätään tuottavuutta ja jatketaan palvelujen hallittua rakennemuutosta strategisten kumppaneiden kanssa. Parannetaan talouden tasapainoa.

Uuden organisaation mukaisia tulosbudjetteja ja käyttösuunnitelmia on käsitelty viraston johtoryhmässä, 15.1. ja 29.1.2013. Osastokohtaiset raamit pohjautuvat virastojen keväisiin talousarvioesityksiin, joissa on huomioitu talousarvion jatkokäsittelyssä tulleet määrärahamuutokset sekä tiedossa olevat merkittävät budjettipoikkeamat.

Osastojen sanalliset käyttösuunnitelmat ovat esityslistan tämän asian liitteenä 1.

Virastopäällikön kannanotot

Virastopäällikkö toteaa yhteenvetona, että osastokohtaiset tulosbudjetit on laadittu kaupunginvaltuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Virastopäällikkö toteaa edelleen, tulosbudjetti on laadittu hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa ja aikataululla, mikä merkitsee sitä, että uuden viraston ensimmäisenä toimintavuotena tulee noudattaa erityisen tarkkaa kulujen hallintaa, etenkin kun tiedossa on edellisvuoden toteutunut taso.

Virasto tulee laatimaan ja esittelemään lautakunnalle ensimmäisen ennusteensa maaliskuun lopun tilanteesta huhtikuussa 2013.

Sosiaali- ja terveysviraston henkilöstötoimikunta käsittelee asiaa kokouksessaan 11.2.2013 ja sen mahdollisesti antama lausunto jaetaan sähköpostilla lautakunnan jäsenille maanantaina 11.2.2013.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi
Riitta Simoila, osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi

Liitteet

1 Käyttösuunnitelma_2013_yhteenveto-4 2 2013.pdf